

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.07.1971, sp. zn. 1 To 78/71, ECLI:CZ:NS:1971:1.TO.78.1971.1

Číslo: 71/1971

Právní věta: I. Pri ustalovaní výšky škody spôsobenej rozkrádaním treba vychádzať zo skutočnej škody, ktorá predstavuje majetkovú hodnotu, o ktorú bol majetok v socialistickom vlastníctve zmenšený, a nie z výšky obohatenia páchatela, teda z prírastku na majetku páchatela získaného trestným činom.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.07.1971

Spisová značka: 1 To 78/71

Číslo rozhodnutí: 71

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Škoda

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 71/1971 sb. rozh.

I. Pri ustalovaní výšky škody spôsobenej rozkrádaním treba vychádzať zo skutočnej škody, ktorá predstavuje majetkovú hodnotu, o ktorú bol majetok v socialistickom vlastníctve zmenšený, a nie z výšky obohatenia páchatela, teda z prírastku na majetku páchatela získaného trestným činom.

II. Za ťažší následok predstavovaný značnou škodou (§ 132 odst. 2 písm. c) Tr. zák.) alebo škodou veľkého rozsahu (§ 132 odst. 4 Tr. zák.) spôsobený rozkrádaním zodpovedá páchatel' aj vtedy, keď ho spôsobil z nedbanlivosti (§ 6 písm. a) Tr. zák.).

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR zo 16. 7. 1971 sp. zn. [1 To 78/71.](#))

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu prvého stupňa boli obžalovaní Š. B., R. E., P. S. a J. K. uznaní vinnými zo spolupáchatel'stva na rozkrádaní majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 9 odst. 2, § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák. preto, že od decembra 1969 do februára 1970 odcudzili zo Závodu SNP v Žiari nad Hronom a z Chemických závodov WP v Novákoch farebné kovy (meď a olovo), a to na škodu Chemických závodov WP v Novákoch v cene 9406 Kčs a na škodu Závodu SNP v Žiari nad Hronom v cene 2752,40 Kčs. Za to boli odsúdení na tresty odňatia slobody a

na náhradu škody.

Z podnetu odvolania krajského prokurátora a obžalovaného Š. B. Najvyšší súd SSR rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a tomuto súdu uložil, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Krajský prokurátor v odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa, že nepostupoval správne, keď zistil, že obžalovaní Š. B., R. E. a J. K. rozkrádaním farebných kovov dvom socialistickým organizáciám nezavinili spôsobenie škody veľkého rozsahu. Poukázal na to, že keby krajský súd pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä výpovedí obžalovaného Š. B., postupoval správne, bol by zistil, že uvedení obžalovaní vedeli o tom, že poškodené podniky odpredávali odpadové farebné kovy n. p. Kovošrot za podstatne vyššie ceny, než sami obdržali od Zberných surovín n. p. v Prievidzi a musel by dôjsť k záveru, že ťažší následok uvedený v ustanovení § 132 odst. 4 Tr. zák. zavinili aspoň z nedbanlivosti.

Krajský súd nepostupoval správne, keď pri zistení výšky skutočnej škody, ktorá bola spôsobená uvedeným socialistickým organizáciám rozkrádaním farebných kovov, vychádzal z výkupnej ceny odpadových surovín, ktorú obžalovaným preplácala miestna zberňa n. p. Zberné suroviny v Prievidzi, teda z výšky obohatenia obžalovaných. Krajský súd zrejme prehliadol, že pri zisťovaní výšky škody objektívne spôsobenej uvedeným podnikom treba vychádzať zo skutočnej škody, ktorá predstavuje majetkovú hodnotu, o ktorú bol trestným činom zmenšený majetok poškodených socialistických organizácií. Pritom pri určení výšky skutočnej škody treba vychádzať zo všeobecnej ceny veci, teda z ceny maloobchodnej, resp. ceny predajnej (ceny obsahujúcej daň z obratu).

Krajský súd vychádzal pri zistení výšky škody spôsobenej uvedeným podnikom z výkupnej ceny odpadových surovín vyplácanej obžalovaným miestnou zberňou v Prievidzi, ktorá činí za 1 kg medeného odpadu 2 Kčs a za 1 kg odpadového olova 1,20 Kčs, pretože nemal bezpečne preukázané, že obžalovaní vedeli o tom, že socialistické organizácie odpredávajú odpad farebných kovov n. p. Kovošrot za podstatne výhodnejšie ceny. Týmto postupom však krajský súd nahradil zisťovanie následku ako jednej zo zložiek objektívnej stránky trestného činu riešením otázky spadajúcej do oblasti zisťovania subjektívnej stránky konania obžalovaných Š. B., R. E. a J. K., totiž či títo zavinili ťažší následok, v danom prípade škodu veľkého rozsahu.

Keby krajský súd postupoval pri zisťovaní skutočnej škody spôsobenej uvedeným socialistickým organizáciám podľa hore uvedených zásad, bol by zistil, že doterajšie dokazovanie neposkytuje dostatok podkladov pre spoľahlivé závery.

Podľa prípisu na č. 1. 56 poškodené Chemické závody WP v Novákoch vyčíslili im spôsobenú škodu sumou 137 235,33 Kčs. Vychádzali pritom z toho, že im bolo z ohradeného šrotoviska odcudzených 3703 kg elektrovodnej medi v cene 115 200,33 kg, 900 kg zlievárenskej mosadze v cene 18 477 Kčs a 100 kg cínového a cínofosforového bronzu v cene 3558 Kčs. Ceny boli určené podľa cenníka č. 5 Ministerstva ťažkého priemyslu, platného od 1. 1. 1968, ktoré podľa potvrdenia n. p. Kovošrot v Nitre (č. 1. 55) zodpovedajú výkupným cenám platným pre socialistické organizácie a stanoveným v cenníku č. A 19/69.

Poškodený Závod SNP v Žiari nad Hronom prípisom na čl. 57 vyčíslil škodu spôsobenú odcudzením 397 kg odpadovej medi sumou 10 988,96 Kčs a odcudzením 937 kg odpadového olova sumou 4185,16 Kčs; toto ocenenie podľa už spomenutého potvrdenia prevádzkárne n. p. Kovošrot tiež zodpovedá platným výkupným cenám pre socialistické organizácie.

Z výsledkov vykonaného dokazovania sa však nedá zistiť, na základe čoho poškodené Chemické

závody WP v Novákoch ustálili, že obžalovaní odcudzili uvádzané množstvo jednotlivých druhov odpadovej medi. Na objasnenie tejto okolnosti, dôležitej pre správne zistenie výšky skutočnej škody, nebol súdom vypočutý ani informovaný zástupca poškodeného podniku, ktorý by mohol objasniť, či jednotlivé druhy odpadovej medi boli v priestoroch šrotoviska osobitne skladované a teda bolo možné presne určiť množstvo jednotlivých druhov medeného odpadu, čo odcudzili obžalovaní, alebo či ide len o odhad, a na čom sa tento odhad zakladá. Pokiaľ by však nebolo možné bezpečne zistiť, aké množstvá jednotlivých druhov medeného odpadu obžalovaní odcudzili, neostávalo by nič iné, než vychádzať z eventuality pre obžalovaných najpriaznivejšej.

Keď krajský súd hore uvedené okolnosti neobjasnil, nezadovážil si dostatok podkladov pre náležité zistenie výšky skutočnej škody spôsobenej uvedeným socialistickým organizáciám a tým ani pre zistenie následku ako zákonného znaku trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 Tr. zák., prípadne pre zistenie ťažšieho následku uvedeného v ustanoveniach § 132 odst. 2 písm. c), event. § 132 odst. 4 Tr. zák., ktorý odôvodňuje použitie prísnejšej trestnej sadzby, ak obžalovaní tento ťažší následok aspoň z nevedomej nedbanlivosti zavinili (§ 5 písm. b) vo vzťahu k § 6 písm. a) Tr. zák.).

Krajský súd pri závere, že obžalovaní ťažší následok (škodu veľkého rozsahu) nezavinili, vychádzal v podstate z toho, že nemal výsledkami vykonaného dokazovania bezpečne preukázané, že obžalovaní poznali ceny, za ktoré n. p. Kovošrot vykupuje od socialistických organizácií odpadovú med' a odpadové olovo a že to nemohli vyvodiť ani z tej všeobecne známej skutočnosti, že farebné kovy sú drahšie ako železný odpad. Krajský súd však v súvislosti so zisťovaním subjektívnej stránky konania najmä obžalovaných Š. B., R. E. a J. K. náležite nezhodnotil, že výpoveď obžalovaného Š. B., ktorý najprv pripustil, že sa v priebehu trestnej činnosti dozvedel o cenách platných pre socialistické organizácie a naznačil, že takú vedomosť mali aj obžalovaní E. a K., napokon pred súdom tieto svoje tvrdenia odvolal, je významná pre zistenie, že obžalovaní ťažší následok zavinili úmyselne, resp. z vedomej nedbanlivosti. V zmysle citovaných ustanovení však stačí pre trestnoprávnu zodpovednosť obžalovaných za ťažší následok aj nevedomá nedbanlivosť, ktorá nevyžaduje, aby páchatel' vedel, že svojím konaním môže ťažší následok spôsobiť; stačí, aby o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje pomery vedieť mal a mohol. Je preto zrejmé, že pri posudzovaní zavinenia obžalovaných vo vzťahu k ťažšiemu následku z tohto hľadiska nie je rozhodujúce, že obžalovaní o uvedených vyšších cenách odpadu farebných kovov nevedeli. V záujme náležitého objasnenia okolností významných pre posúdenie otázky, či obžalovaní ťažší následok nezavinili aspoň z nevedomej nedbanlivosti, bolo povinnosťou krajského súdu príslušným dokazovaním zistiť, v akých formách bola tvarovaná odpadová med' a olovo (či išlo o rôzne súčiastky z prístrojov, alebo o pásy, drôty a pod.) a potom s prihliadnutím na zistený spôsob uskladňovania odpadu farebných kovov v objektoch uvedených socialistických organizácií, ktorý by svedčil o zvýšenej starostlivosti o tento odpad, uvážiť, či z týchto okolností, ako aj zo značného rozsahu rozkrádania tohto odpadu obžalovaní mali alebo mohli usúdiť, že na majetku uvedených socialistických organizácií spôsobia značnú škodu, resp. škodu veľkého rozsahu.